

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

1. Vtrum filius debuerit assumere verum corpus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

secundum illum motum, sicut primum alterans est inalterabile. Et ideo non fuit conueniens, vt assumeret humanam naturam in ipso Adam.

AD TERTIVM dicendum q̄ quia Christus maxime debebat esse a peccatoribus segregatus, quantum ad culpā quasi summam innocētiæ obtinens, conueniens fuit ut a primo peccatore vsq; ad Christum perueniretur, mediantibus quibusdam iustis, in quibus præfulgerent quædā insignia futuræ sanctitatis. Et pp̄ hoc etiā in populo, ex quo Christus erat nasciturus, instituit Deus quædam sanctitatis signa, quæ incoeperunt in Abrahamā, qui primus promissionem accepit de Christo, & circumcisionem signum fœderis consumandi: vt dicitur Gene. 17.

¶ Super Quæstionis quinta Articulum primum.

Titulus articuli primi clarus est, & pp̄ Manichæorum errorem motus: vt habes in 4. contra Gen. cap. 29.

In corpore articuli conclusio unica est responsiua quæsito affirmatiue, & probata auctoritate & probata triplici rōne. Omnia clara sunt in littera.

Nota hoc in loco allatam Augusti. auctoritatem ex lib. 83. q. quoniam ea habetur illa cōditionalis, si sefellit, veritas non est & loquitur de Christo. Nota autem hoc propter vertentes in dubiū, an Deus possit fallere: nam si conditionalis dicta est vera, patet solutio quæstionis, quod scilicet nō potest esse vera, quia non potest esse verum quod fallat: quia si sefellit, veritas non est: sed loquitur de conditionalis negatur, Augustinus negatur.

Infr. art. 2. c. & q. 14. art. 1. c. & 3. di. 2. q. 1. art. 3. q. 1. c. & q. 2. c. & 4. contra ca. 29. 19. & 34. primo. & 35. col. 2. fin. & Pe. q. 6. arti. 7. cor. col. 1. & opus. 3. c. 213. & 213.

¶ Nota hoc in loco allatam Augusti. auctoritatem ex lib. 83. q. quoniam ea habetur illa cōditionalis, si sefellit, veritas non est & loquitur de Christo. Nota autem hoc propter vertentes in dubiū, an Deus possit fallere: nam si conditionalis dicta est vera, patet solutio quæstionis, quod scilicet nō potest esse vera, quia non potest esse verum quod fallat: quia si sefellit, veritas non est: sed loquitur de conditionalis negatur, Augustinus negatur.

nitatis: dicit. n. Leo Papa in sermone de Nati. quod nec inferiorem naturā cōsumpsit glorificatio, nec superioriorem minuit assumptio. Sed hoc ad dignitatem Dei pertinet, quod sit omnino a corpore separatus. Ergo videtur quod per assumptionem non fuerit Deus corpori unitus.

¶ 3. Præt. Signa debent respondere signatis. Sed apparitiones vet. Test. quæ fuerunt signa apparitionis Christi, non fuerunt secundum corporis veritatem, sed secundum imaginariam uisionem: sicut patet Isa. 6. Vidi Dominum sedentem. &c. ergo videtur quod etiam apparitio filij Dei in mundo, nō fuerit secundum corporis veritatem, sed solum secundum imaginationem.

SED CONTRA est, qd̄ dicit * Aug. in lib. 83. q. Si phantasma fuit corpus Christi, sefellit Christus. Et si fallit, veritas non est. Est autem veritas Christus. Ergo non fuit phantasma corpus eius. Et sic patet, quod verum corpus assumpsit.

RESPON. Dicendum, quod sicut dicitur in li. de Ecclesiasticis * dogmatibus, natus est Dei filius,

Sermō. 1. q.

Cap. 2.

QVAESTIO VI. De modo unionis ex parte partium humanæ Naturæ, in quatuor articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de assumptione partium humanæ naturæ.

ET Circa hoc quaeruntur quatuor.

¶ Primo, Vtrum filius Dei debuerit assumere uerum corpus.

¶ Secundo, Vtrum assumere debuerit corpus terrenum, scilicet carnem & sanguinem.

¶ Tertio, Vtrum assumpsit animam.

¶ Quarto, Vtrum assumere debuerit intellectum.

ARTICVLVS PRIMVS. Vtrum Dei filius debuerit assumere uerum corpus.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod filius Dei nō assumpsit uerum corpus. Dicitur enim Phil. 2. quod in similitudinem hominum factus est. Sed quod est secundum ueritatem, non dicitur esse secundum similitudinem. ergo filius Dei non assumpsit uerum corpus.

¶ 2. Præt. Assumptio corporis in nullo derogauit dignitati diuinitatis: dicit. n. Leo Papa in sermone de Nati. quod nec inferiorem naturā cōsumpsit glorificatio, nec superioriorem minuit assumptio. Sed hoc ad dignitatem Dei pertinet, quod sit omnino a corpore separatus. Ergo videtur quod per assumptionem non fuerit Deus corpori unitus.

¶ 3. Præt. Signa debent respondere signatis. Sed apparitiones vet. Test. quæ fuerunt signa apparitionis Christi, non fuerunt secundum corporis ueritatem, sed secundum imaginariam uisionem: sicut patet Isa. 6. Vidi Dominum sedentem. &c. ergo videtur quod etiam apparitio filij Dei in mundo, nō fuerit secundum corporis ueritatem, sed solum secundum imaginationem.

SED CONTRA est, qd̄ dicit * Aug. in lib. 83. q. Si phantasma fuit corpus Christi, sefellit Christus. Et si fallit, veritas non est. Est autem veritas Christus. Ergo non fuit phantasma corpus eius. Et sic patet, quod verum corpus assumpsit.

RESPON. Dicendum, quod sicut dicitur in li. de Ecclesiasticis * dogmatibus, natus est Dei filius,

non putatiue, quasi imaginatum corpus habens, sed corpus uerum.

¶ Et huius ratio potest tripliciter assignari. Quarq̄ prima est ex ratione humanæ naturæ: ad quam pertinet uerum corpus habere. Supposito igitur ex præmissis, quod conueniens fuerit filium Dei assumere humanam naturam, consequens est quod uerum corpus assumpsit. Secunda ratio sumi potest ex his, quæ in mysterio incarnationis sunt acta. Si enim non fuit uerū corpus eius, sed phantasticum, ergo nec ueram mortem sustinuit: nec aliquid eorum quæ Euangelistæ de eo narrant, secundum ueritatem gessit, sed solum secundum apparentiam quandam. Et sic etiam sequeretur, quod non fuerit uera salus hominis subsecuta: oportet. n. effectum causæ proportionari. Tertia ratio potest sumi ex ipsa dignitate personæ assumptis, quæ cum sit ueritas, non decuit, ut in eius opere aliqua fictio esset. Vnde & Dominus hūc errorem per seipsum excludere dignatus est, Luc. ult. cum Discipuli conturbati & conterriti, putabant se spiritum uidere, & uerum corpus: & ideo se eis palandum præbuit, dicens, Palpate & uidete: quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me uidetis habere.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod similitudo illa exprimit ueritatē humanæ naturæ in Christo, per modum, quo omnes qui uere in natura humana existunt, similes specie esse dicuntur: non autem intelligitur similitudo phantastica. Ad cuius euidentiam Apóstolus subiungit, quod factus est obediēs usque ad mortem, mortem autem crucis. Quod fieri non potuisset, si esset sola similitudo phantastica.

AD SECUNDVM dicendum, quod per hoc quod filius Dei uerū corpus assumpsit, in nullo est eius dignitas diminuta. Vnde Aug. dicit * in lib. de fi. ad Pet. Exinaniuit seipsum, formam serui accipiēs, ut fieret seruus: sed formæ Dei plenitudinem non amisit. Non enim filius Dei sic assumpsit uerum corpus, ut forma corporis fieret. Quod repugnat diuinae simplicitati & puritati. Hoc enim esset, assumere corpus in unitatem naturæ. Quod est impossibile, ut ex supradictis * patet. Sed salua distinctione naturæ assumpsit corpus in unitatem personæ.

AD TERTIVM dicendum, quod figura debet respondere rei, quantum ad similitudinem, non quantum ad rei ueritatem. Si enim secundum omnia esset similitudo, iam non esset signum, sed ipsa res: ut Dam. dicit * in 3. lib. Conueniens ergo fuit, ut apparitiones uet. Test. essent secundum apparentiam, quasi figuræ: apparitio autem filij Dei in mundo, esset s̄m corporis ueritatem, quasi res figurata per illas figuras. Vnde dicit Apóst. secundæ Coloss. 2. Quæ sunt umbra futurorum, corpus aut Christi.

ARTICVLVS II. Vtrum Dei filius debuerit assumere corpus terrenum. sc. carnem & sanguinem.

AD SECUNDVM sic procedit. Vt q̄ Christus non haberet corpus carnale siue terrestre, sed celeste. dicit enim Apóstolus 1. ad Corinth. 15. Primus homo de terra terrenus, secundus homo de cœlo cœlestis. Sed primus homo, scilicet Adam fuit de terra, quantum ad corpus, ut patet Gen. 1. Ergo etiam secundus homo, scilicet Christus

¶ Super Quæstionis quinta Articulum octauum.

Titulus clarus est & motus propter errorem Valentini ut patet in 4. contra Gen. c. 30.

In corpore articuli unica est conclusio responsiua quæsito; Christus habuit corpus terrestre, non celeste. Et probatur triplici rōne & auctori. Omnia clara sunt nisi

Ar. p. 2.

Cap. 2.

q. 2. 4.

Lib. 7. 39. 10. 3.

Cap. 16.

Lib. 1. 20. 100.

Infr. art. 3. di. 2. q. 1. art. 3. q. 1. c. & q. 2. c. & 4. contra ca. 29. 19. & 34. primo. & 35. col. 2. fin. & Pe. q. 6. arti. 7. cor. col. 1. & opus. 3. c. 213. & 213.

Cap. 2. rom. 3. opera